

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: V. P.,
bytem ,
proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2022/28497-911 ze dne 15. 2. 2022,

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu ze dne 12. 1. 2022, č. j. 58501/22/AB, kterým žalobci nebyla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení od 30. 7. 2021, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. Žalobce namítl, že žalovaný uvedl, že nahlédnutím do katastru nemovitostí zjistil, že budova na předmětné adrese je zapsána jako objekt občanské vybavenosti s počtem bytů 0. Na základě toho uzavřel, že žalobce není vlastníkem ani nájemcem bytu. Takový závěr je dle žalobce nepřezkoumatelný. Žalovaný nevyložil, jak zjištění, že je u budovy evidován počet bytů 0, zakládá závěr o nesplnění definice bytu dle § 24 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře (dále též „zákon o státní sociální podpoře“). Definice obsahuje jednak podmínku materiální - na vybavení a uspořádání, aby bylo obydlí způsobilé k trvalému bydlení, a formální, které jsou dány alternativně (užívání dle stavebního zákona nebo kolaudace jako byt). Z údajů z dálkového přístupu do katastru nemovitostí dle žalobce plyne upozornění, že zobrazené údaje jsou informativní. Po otevření odkazu - stavební údaje - se uvádí, že budova má jedno podlaží a že není zaveden plyn. S tím žalobce nesouhlasí, budova má 5 podlaží a plyn je zaveden do domovní kotelny, jinak by nebylo možné ústřední vytápění. Jsou-li takové údaje podkladem pro zamítnutí žádosti, je to v rozporu s požadavkem na řádné zjištění skutkového stavu. Žalovaný nereagoval na argument, že i smlouva o ubytování má povahu nájemní smlouvy. Pokud se jedná o reakci na námitku z odvolání, kdy žalovaný uvedl, že nelze přihlídnout k námitkám týkajícím se zdravotního stavu žalobce a jeho invalidity, velikost přiznání příspěvku na bydlení není podmíněno invaliditou nebo zdr. postižením, jedná se o námitku proti procesnímu postupu, nikoli hmotněprávnímu posouzení. Úřad nemůže předpokládat, že všechny poštovní zásilky budou doručeny v předepsané lhůtě, na místě byla rezerva 3 dny, tj. nejdřívejší termín pro vydání rozhodnutí byl den 14. 1. 2022. A to i proto, že ačkoli žádost obdržel dne 31. 10. 2022, řízení o nepřiznání dávky zahájil až 22. 12. 2021, kdy je datováno oznámení o zahájení řízení. To bylo žalobci doručeno až 3. 1. 2022, což bylo dle žalobce zaviněno správním orgánem, jelikož poprvé zaslal oznámení na adresu ubytovacího zařízení, ačkoli ta nebyla uvedena jako kontaktní adresa. Úmluva o právech osob se ZP a závazky z ní plynoucí mají vliv i na hmotněprávní posouzení, tedy i po této stránce je argumentace žalovaného lichá. Je možné odkázat na názor v rozsudku NSS č. j. 4 Ads 134/2014 ze dne 30. 10. 2014, že takové dokumenty jako zmíněná Úmluva (č. 10/2010 Sb. m. s.) či ESCH (č. 14 a 15/2000 Sb. m. s.) jsou prováděcími předpisy ve smyslu čl. 41 odst. 1 Listiny a je třeba je zohlednit při nalézání konkrétního obsahu práva. A to minimálně formou tzv. silného nepřímého účinku, jelikož Úmluva je rovněž součástí práva EU. V tomto smyslu je třeba vykládat veškeré pojmy jako nájemní smlouva, byt a další podmínky, aby byl dosažen účel sledovaný Úmluvou. Okolnost, že zákon o SSP nemá žádná ustanovení k odstranění tvrdosti, tomu nebrání.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobce požádal dne 30. 10. 2021 o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení s nárokem od 30. 7. 2021. K výzvě doložil mj. smlouvu o ubytování ze dne 1. 7. 2021, z níž vyplývá, že je ubytován v Penzionu X na adrese X v pokoji se sociálním zařízením a kuchyňským koutem, které jsou společné s vedlejším pokojem. Nahlédnutím do katastru nemovitostí správní orgán zjistil, že na uvedené adrese je zapsán objekt občanské vybavenosti, nikoli byty určené k trvalému bydlení. Nárok žalobce byl zamítnut pro nesplnění podmínek nároku dle § 24 zákona o státní sociální podpoře. Žalobce není vlastníkem ani nájemcem bytu. Smlouva o ubytování nezakládá nájemní vztah a nezakládá ani nárok na příspěvek na bydlení. Tato skutečnost nebyla odvozena z informativního výpisu z katastru nemovitostí, ale z žalobcem doložené smlouvy o ubytování. Žalobce nesplňuje ani další podmínky nároku, nebydlí v místnosti či souboru místností, které stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt. Aby byl pokoj žalobce považován za byt, musel by stavebně

technickým uspořádáním a vybavením splňovat podmínky pro trvalé bydlení a současně by k tomu musel být určen podle stavebního zákona. Pokoj nesplňuje ani druhu alternativu definice bytu, neboť není zkolaudován jako byt. Z hlediska stavebně technického uspořádání lze rovněž pochybovat o splnění požadavků na trvalé bydlení, když žalobcův pokoj sdílí sociální zařízení a kuchyňský kout s dalším pokojem, který obývá cizí osoba nezávisle na ubytování žalobce. Žalovaný má za to, že vzhledem k těmto skutečnostem byl stav ohledně bytu zjištěn dostatečně. Dotaz na příslušný stavební úřad, který by osvědčil, že pokoj žalobce není kolaudován jako byt ani k tomuto účelu není určen, považoval žalovaný za nadbytečný, neboť se jedná o objekt občanské vybavenosti – penzion bez bytů a žalobce není vlastníkem ani nájemcem bytu. Žádost bylo možné zamítnout i podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, neboť žalobce na výzvu nedoložil skutečnosti rozhodné pro nárok, a to rozepsané náklady za jednotlivé služby poskytované s užíváním bytu ve smyslu § 25 odst. 2 zákona. K námitce ohledně doručování vyrozumění a plynutí lhůty pro vyjádření k podkladům rozhodnutí, žalovaný uvedl, že neshledal, že by žalobci bylo upřeno právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalobci bylo nejdříve doručováno na adresu skutečného pobytu, po vrácení zásilky bylo doručováno znovu na jím sdělenou adresu, přičemž písemnost převzal dne 3. 1. 2022. Lhůta pro vyjádření uplynula dne 11. 1. 2022, rozhodnutí bylo vydáno následující den, tedy lhůta byla zachována. Žalobce se vyjádřil dne 13. 1. 2022 emailem, poté bylo vyjádření doručeno v písemné podobě dne 18. 1. 2022, tedy po lhůtě. Zdravotní stav žalobce nebyl v případě příspěvku na bydlení zohledňován. Pokud žalobce odkazuje na závazky vyplývající z mezinárodních smluv, pak právo na hmotné zabezpečení je vždy vázáno na splnění zákonných podmínek, které však žalobce nesplňuje.

4. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti
5. Dne 31. 10. 2021 podal žalobce žádost o příspěvek na bydlení s nárokem od 30. 7. 2021. Výzvou datovanou dne 12. 11. 2021 byl upozorněn, že k jeho žádosti je nutné doložit platnou nájemní smlouvu od 31. 7. 2021 do 30. 6. 2022, evidenční list s rozepsanými položkami za jednotlivé služby, dvakrát doklad o výši čtvrtletního příjmu za druhé čtvrtletí (duben – červen 2021) pro žalobce a jeho matku, doklad o výši nákladů za bydlení za druhé čtvrtletí, platby za nájemné a služby. Žalobce byl vyzván k doložení dokumentů do 8 dnů od doručení výzvy. Tato výzva byla žalobci doručena dne 22. 11. 2021. V emailové zprávě ze dne 29. 11. 2021 žalobce sdělil, že zasílá scany dokladů o nákladech za bydlení za měsíce září až listopad 2021, současně doplnil, že doklady za předchozí období jsou u žádosti o doplatek na bydlení. Žalobce doložil doklady plateb za ubytování, doložena byla také výše příjmů a smlouva o ubytování ze dne 1. 7. 2021. Následně správní orgán I. st. zaslal žalobci oznámení o zahájení řízení a vyrozumění o tom, že nemá nárok na dávku z důvodu, že se jím doložené bydlení nepovažuje za byt. Správní orgán poukázal na znění § 24 zákona o státní sociální podpoře a uvedl, že nárok na příspěvek má vlastník nebo nájemce bytu, kdy žalobce doložil smlouvu o ubytování a není nájemcem bytu. V tomto vyrozumění byl žalobce poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí do 8 dnů od doručení. Toto vyrozumění bylo žalobci doručeno dne 3. 1. 2022. Vyrozumění bylo nejprve zasláno na adresu X, odkud se zásilka vrátila správnímu orgánu zpět, a následně na adresu X, kde si žalobce zásilku vyzvedl. Na toto vyrozumění reagoval žalobce emailem odeslaným dne 13. 1. 2022, kdy nicméně již předchozí den bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu I. st. Vyjádření žalobce k vyrozumění v písemné podobě bylo podáno k poštovní přepravě až 17. 1. 2022.

6. Dne 12. 1. 2022 bylo správním orgánem I. st. vydáno rozhodnutí č. j. 58501/22/AB, kterým mu nebyla dávka státní sociální podpory příspěvku na bydlení od 30. 7. 2021 přiznána s odůvodněním, že dle § 24 zákona o státní sociální podpoře má na příspěvek na bydlení nárok vlastník nebo nájemce bytu. Vzhledem k tomu, že žalobce doložil smlouvu o ubytování v pokoji se sociálním zařízením a kuchyňským koutem v Penzionu X, od 1. 7. 2021 do 1. 1. 2022, není nájemcem bytu a dávka mu nebyla přiznána. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal, kdy následně bylo prvostupňové rozhodnutí žalovaným potvrzeno a odvolání žalobce bylo zamítnuto.
7. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
8. Žalobce namítl nepřezkoumatelnost závěru žalovaného, který konstatoval, že žalobce není vlastníkem ani nájemcem bytu. Žalovaný podle žalobce nevyložil, jak zjištění, že je u budovy evidován počet bytů 0, zakládá závěr o nesplnění definice bytu dle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře. Z údajů z dálkového přístupu do katastru nemovitostí dle žalobce plyne upozornění, že zobrazené údaje jsou informativní. Žalovaný nereagoval na argument, že i smlouva o ubytování má povahu nájemní smlouvy.
9. K tomu soud uvádí, že zákon o státní sociální podpoře v § 24 odst. 1 stanoví, že *nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, jestliže a) náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu vlastníka, nebo nájemce bytu a společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30 a současně b) součin rozhodného příjmu a koeficientu 0,30 není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení*. Pro vznik nároku na příspěvek na bydlení je tedy předně třeba naplnění podmínky, že se musí jednat o vlastníka či nájemce, a zároveň musí jít o vlastníka či nájemce bytu, přičemž co se rozumí bytem, definuje § 24 odst. 5 téhož zákona tak, že *podle tohoto ustanovení bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt*.
10. Co se týče žalobcova vztahu k obývanému prostoru, poukázal žalovaný na to, že žalobce doložil smlouvu o ubytování ze dne 1. 7. 2021, jejímž předmětem je dlouhodobé ubytování v Penzionu X od 1. 7. 2021 do 1. 1. 2022 v pokoji č. 109/3 se sociálním zařízením a kuchyňským koutem společným s pokojem 109/2, cena za pokoj na den byla sjednána na 450 Kč. Uvedl, že účelem příspěvku na bydlení je přispět rodinám nebo jednotlivci na náklady spojené s bydlením. Oprávněnou osobou je vlastník nebo nájemce bytu, který splňuje stanovené podmínky nároku. Nahlédnutím do katastru nemovitostí dne 15. 2. 2022 bylo zjištěno, že budova s č. p. X na adrese X, je v katastru nemovitostí zapsána jako objekt občanské vybavenosti s počtem bytů 0, jako vlastník je uvedena společnost RADSI, s. r. o. Bylo tedy zjištěno, že žalobce není vlastníkem ani nájemcem uvedeného bytu. Dávku nelze přiznat sobě, která užívá byt na základě smlouvy o ubytování. Žalovaný neshledal pochybení správního orgánu I. st., který dávku od 30. 7. 2021 nepřiznal pro nesplnění podmínek nároku na dávku dle § 24 zákona o státní podpoře. Poukázal na to, že § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře omezuje okruh osob, které mohou při splnění dalších podmínek získat příspěvek na bydlení na vlastníka či nájemce bytu. Dle žalovaného existuje více právních titulů, na základě kterých lze byt užívat (podnájem, výpůjčka, služebnost), v §

24 odst. 1 zákona však zákonodárce vybral pouze některé – vlastníka nebo nájemce bytu. Nárok na příspěvek nelze rozšiřovat na další osoby.

11. K tomu soud uvádí, že správního spisu vyplývá, že žalobce doložil smlouvu o ubytování ze dne 1. 7. 2021, ze které vyplynulo, že byl ubytován v Penzionu X na adrese X. Správní orgány proto adekvátně na základě této doložené smlouvy o ubytování v daném zařízení konstatovaly, že se v případě žalobce nejednalo ani o vztah vlastnický, ani o nájemní, kdy bylo vycházeno z příslušné smlouvy o ubytování. Závěr žalovaného není v tomto ohledu nepřekoumatelný, jak se domnívá žalobce. V případě žalobce bylo jednoznačně prokázáno, že se o vlastnický ani nájemní vztah nejednalo.
12. V této souvislosti lze poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, například rozhodnutí ze dne 18. 12. 2020, č. j. 5 Ads 83/2020 – 23, dle kterého: „Podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře se pro účely tohoto zákona bytem rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt. Citované ustanovení bylo do zákona o státní sociální podpoře vloženo s účinností od 1. 1. 2015 novelou č. 252/2014 Sb., přičemž důvodová zpráva (tisk PSP ČR č. 256/0, 2014) tuto změnu odůvodňovala následovně: „V souladu s novým občanským zákoníkem je nutné přesně vymezit pojem byt, protože pouze vlastnictví nebo nájemní vztah k bytu bude i nadále zakládat nárok na příspěvek na bydlení. Jiné právní vztahy k bytu nebo bydlení v ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Pro vymezení pojmu byt, je převzata definice bytu z vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavbu. Definice bytu je stejná jako v systému pomoci v hmotné nouzi.“
13. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvedl, že: „Jak Nejvyšší správní soud již dříve ve vztahu k této právní úpravě konstatoval, „(v) České republice je zajištěna veřejnoprávní ochrana v oblasti bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel dvěma dávkami, a to příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory a doplatkem na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Ustanovení § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje i důvodová zpráva k novelizovanému § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, která ve zvláštní části, části druhé, bodu 12 uvádí, že nárok na příspěvek na bydlení zákonodárce spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení“ (cit. z rozsudku ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017 – 28). Judikatura Nejvyššího správního soudu se přitom v návaznosti na změnu právní úpravy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, 3 Ads 23/2010 – 98, č. 2267/2011 Sb. NSS) ustálila na závěru, že pro naplnění definice bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána. (...) pro výplatu příspěvku je zapotřebí naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému bydlení podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu (viz rozsudky ze dne 26. 6. 2018, č. j. 9 Ads 253/2017 – 26, ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017 – 28 a ze dne 27. 3. 2019, č. j. 6 Ads 269/2018 - 17).“

14. Ve smyslu uvedeného zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen i v případě bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení. Soud v tomto ohledu dodává, že žalobce má tedy možnost žádat o doplatek na bydlení, což ostatně i činí, jak je soudu známo z jeho činnosti (rozsudek zdejšího soudu č. j. 13 Ad 3/2019 – 36 ze dne 4. 1. 2021; kasační stížnost žalobce proti tomuto rozsudku byla zamítnuta rozsudkem NSS č. j. 10 Ads 29/2021 – 38 ze dne 5. 5. 2021).
15. Žalovaný uvedl, že z nahlížení do katastru nemovitostí provedeného dne 15. 2. 2022 zjistil, že budova, ve které žalobce dle smlouvy bydlí, je zapsána jako objekt občanské vybavenosti s počtem bytů 0, jejímž vlastníkem je společnost RADSI, s. r. o. Dále konstatoval, že pokoj 109/3, který má sociální zařízení a kuchyňský kout společný s pokojem 109/2 v Penzionu X nesplňuje zákonné podmínky definice bytu. Ve vyjádření k žalobě doplnil svou úvahu a mj. uvedl, že žalobce nesplňuje ani další podmínky nároku, nebydlí v místnosti či souboru místností, které stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt. Aby byl pokoj žalobce považován za byt, musel by stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňovat podmínky pro trvalé bydlení a současně by k tomu musel být určen podle stavebního zákona. Pokoj nesplňuje ani druhou alternativu definice bytu, neboť není zkolaudován jako byt. Z hlediska stavebně technického uspořádání lze rovněž pochybovat o splnění požadavků na trvalé bydlení, když žalobcův pokoj sdílí sociální zařízení a kuchyňský kout s dalším pokojem, který obývá cizí osoba nezávisle na ubytování žalobce. Žalovaný má za to, že vzhledem k těmto skutečnostem byl stav ohledně bytu zjištěn dostatečně. Dotaz na příslušný stavební úřad, který by osvědčil, že pokoj žalobce není kolaudován jako byt ani k tomuto účelu není určen, považoval žalovaný za nadbytečný, neboť se jedná o objekt občanské vybavenosti – penzion bez bytů a žalobce není vlastníkem ani nájemcem bytu.
16. Co se týká posouzení povahy ubytování z hlediska naplnění podmínky § 24 odst. 5 zákona, soud uvádí, že zákon o státní sociální podpoře žadateli o příspěvek na bydlení neukládá, aby k žádosti přikládal důkaz o tom, že byt, který vlastní nebo který si pronajímá, naplňuje definici bytu ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Podrobněji lze odkázat na závěry výše citovaného rozhodnutí: „*Zákon o státní sociální podpoře požaduje, aby žádost o příspěvek na bydlení (kromě náležitostí stanovených správním řádem a dokladů o výši příjmu) obsahovala doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o výši nájemného, nákladů za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nákladů uvedených v § 25 odst. 1 písm. c) [§ 68 odst. 1 písm. e)]. Zákon o státní sociální podpoře tedy neukládá žadateli o příspěvek na bydlení, aby k žádosti přikládal důkaz o tom, že byt, který vlastní nebo který si pronajímá, naplňuje definici bytu ve smyslu § 24 odst. 5 tohoto zákona.*“ Zákonem dále nejsou stanoveny konkrétní podklady, ze kterých je nutné vycházet pro posouzení otázky, zda jde o byt, k čemuž lze opět uvést zmíněné rozhodnutí, které uvádí, že: „*Zákon o státní sociální podpoře výslovně nestanoví konkrétní podklady, které by měl úřad práce za účelem posouzení otázky, zda se jedná o byt podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, shromáždit. S ohledem na definici „bytu“ je proto jistě logickým prvním krokem správního orgánu (úřadu práce), při neexistenci stanovení jiného postupu, výzva k součinnosti podle § 8 správního řádu stavebnímu úřadu, který je podle stavebního zákona příslušný k vydávání aktů, na jejichž podkladě lze stavby užívat (kolaudačních souhlasů, kolaudačních rozhodnutí), resp. který je obecně příslušným státním úřadem na úseku stavebního řádu.*“ (...) „*Jakkoli je k zodpovězení otázky, zda je předmětný byt užíván k účelu, pro který je svým stavebně*

technickým uspořádáním vybaven, dána pravomoc stavebnímu úřadu, nikoli úřadu práce (v tom lze krajskému soudu přisvědčit), je to právě úřad práce, který ve smyslu § 3 správního řádu odpovídá za dostatečné zjištění skutkového stavu pro vydání rozhodnutí ve věci samé.“

17. Žalovaný vycházel ohledně posouzení povahy bydlení žalobce ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře z informací, které získal vlastním šetřením - nahlížením do katastru nemovitostí ke dni 15. 2. 2022, a dále byly zohledněny údaje z žalobcem doložené smlouvy o ubytování. Žalovaný neshledal, že by v případě žalobcem obývaného prostoru šlo o *soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.*
18. Žalovaný uvedl, že objekt, ve kterém se nachází žalobcův pronajatý pokoj, má v katastru nemovitostí uvedeno, že jde o objekt občanské vybavenosti a byty se v něm nenachází. Bylo zohledněno, že žalobce bydlí v ubytovacím zařízení, kdy ani popis budovy uvedený v katastru nemovitostí ani její vnitřní dispozice nedokládá, že by se v případě pokoje obývaného žalobce, jednalo o byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, kdy zároveň žalobce má uzavřenu smlouvu o ubytování.
19. Přestože se žalovaný ohledně zhodnocení bydlení žalobce neobracel na stavební úřad, je soud názoru, že v daném případě nepředstavuje takový postup zásadní pochybení, kdy soud naopak dává žalovanému za pravdu, že vyžadování součinnosti ze strany stavebního úřadu by bylo již nadbytečné. Žalovaný vycházel předně ze skutečnosti, že žalobce bydlí v ubytovacím zařízení, jak plyne z jím doložené smlouvy, kdy v tomto ubytovacím zařízení dle katastru nemovitostí ani nejsou umístěny žádné byty a stavba je vedena jako objekt občanské vybavenosti. Dále poukázal žalovaný na to, že v případě žalobce nejsou dány ani stavebně technické parametry jím obývaných místností, jestliže jím obývaný pokoj sdílí sociální zařízení a kuchyňský kout s dalším pokojem, který je technicky určen pro jiného uživatele. Pokoj žalobce v penzionu nebyl rovněž ani kolaudován jako byt.
20. Dle soudu se lze ztotožnit s názorem žalovaného, že v případě žalobce by bylo provádění šetření u stavebního úřadu již nadbytečné, neboť je nesporné, že žalobce obývá pouze pokoj v ubytovacím zařízení, jehož dispozice zároveň nenaplnuje žádnou ze zákonných podmínek definice bytu, nejde o *soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.* Žalobcem obývané místnosti stavebně technickým uspořádáním a vybavením nesplňují požadavky na trvalé bydlení a nejsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona, zároveň ani nebyly jako byt zkolaudovány. Jak plyne z ubytovací smlouvy, žalobce obývá pouze jeden pokoj, kdy sociální zařízení a kuchyňský kout sdílí se sousedním pokojem.
21. Lze poukázat na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 42 Ad 1/2019 – 47 ze dne 22. 7. 2021, dle kterého: *„Dále se soud zabýval otázkou, zda příslušný stavební úřad danou otázku posoudil správně. V § 3 písm. h) stavebního předpisu (vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, pozn. soudu) je uvedeno, že místností se pro účely tohoto předpisu rozumí prostorově uzavřená část stavebního díla, vymezená podlahou, stropem nebo konstrukcí krovu a pevnými stěnami. S přihlédnutím k této definici místnosti je nutné dát za pravdu žalobci, že jím obývaný prostor je tvořen dvěma místnostmi, neboť i prostor WC se sprchovým koutem je nepochybně vymezen podlahou, stropem a pevnými stěnami. V daném případě se tedy jedná o soubor místností. Za danou skutečnost, kterou ani žalobce nezpochybňoval,*

je nutné považovat to, že daný soubor místností nebyl zkolaudován jako byt. Za této situace bylo nutné s ohledem na definici bytu obsaženou v § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře posoudit, zda předmětný soubor místností svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení. Z půdorysu předmětného prostoru, kterým bylo při jednání soudu provedeno dokazování, vyplývá, že do daného objektu se vstupuje ze společné chodby, a to přímo do obytné místnosti či pobytové místnosti. Přímo z této obytné/pobytové místnosti se vstupuje dalšími dveřmi do místnosti vybavené WC a sprchovým koutem. Toto prostorové uspořádání je dle soudu zásadní pro posouzení, zda předmětný prostor s ohledem na jeho stavebně technické uspořádání a vybavení je možné považovat za byt. V § 10 odst. 6 stavebního předpisu je mimo jiné uvedeno, že záchod nesmí být přístupný přímo z pobytové místnosti, nebo obytné místnosti, jde-li o jediný záchod v bytě. V daném případě je však místnost, kde je umístěno WC přístupná přímo z obytné/pobytové místnosti. Stavebně technické uspořádání daného prostoru tedy nesplňuje podmínky stavebního předpisu, aby mohl být tento prostor považován za byt. S ohledem na uvedené soud dospěl k závěru, že stanovisko příslušného stavebního úřadu, že předmětný prostor není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, bylo v souladu se skutečným stavem a odpovídalo rozhodné právní úpravě.“

22. Citovaný rozsudek byl poté potvrzen Nejvyšším správním soudem, který kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, a to rozhodnutím č. j. 5 Ads 258/2021 – 38 ze dne 11. 11. 2021, v tom mj. poukázal na své dřívější rozhodnutí v případě téhož stěžovatele č. j. ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021 – 36, kterým NSS taktéž kasační stížnost neshledal přijatelnou. V tomto rozhodnutí ze dne 9. 11. 2021 soud mj. uvedl, že krajský soud: „Ověřil, že úřad práce založil své rozhodnutí na vyjádření příslušného stavebního úřadu, z něhož plyne, že prostor obývaný stěžovatelem nebyl zkolaudován jako byt a že se nejedná ani o prostor, který je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Vyjádření bylo vydáno na základě obsahu projektové a stavební dokumentace a opakovaného místního šetření. Dále krajský soud ohledně uspořádání daného prostoru dovodil, že sice sestává ze dvou místností, avšak jeho stavebně technické řešení odporuje § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem. Na základě uvedeného krajský soud potvrdil, že prostor obývaný stěžovatelem není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Takový postup plně odpovídá tomu, že příspěvek na bydlení nelze přiznat, pokud není naplněna formální podmínka v podobě účelového určení obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu.“
23. Přestože v nyní řešené věci nebyl posuzován přímo půdorys příslušného objektu obývaného žalobcem, lze mít dle soudu za to, že i kdyby byla dispozic místností v případě žalobce jiná a vstup do sociálního zařízení by byl řešen jiným způsobem než v citované věci, že situace, kdy žalobce obývá pouze jeden pokoj a sociální zařízení a kuchyňský kout sdílí s jiným pokojem, nepochybně neodpovídá situaci předjímané zákonem, tj. že by šlo o místnost či soubor místností, které by stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňovaly požadavky na trvalé bydlení a byly k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona. Jedná se o ubytovací zařízení, u kterého se předpokládá toliko dočasné ubytování, čemuž odpovídá uspořádání obývaných místností.
24. K námitce žalobce, že žalovaný vycházel z údajů získaných prostřednictvím nahlížení do katastru nemovitostí, kde mělo být uvedeno, že se jedná o údaje pouze informativní povahy, soud uvádí, že ohledně posouzení, zda se jedná o vlastnický či nájemní vztah bylo vycházeno z žalobcem doložené ubytovací smlouvy, tj. nikoli z údajů zjištěných při nahlížení do

katastru nemovitostí. Údaje zjištění při nahlížení do katastru nemovitostí žalovaný do odůvodnění promítl v části, kde se zabýval tím, zda se v případě žalobce jedná o byt dle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, při hodnocení této otázky bylo však taktéž vycházeno i z údajů z doložené smlouvy.

25. Co se týče námitky žalobce, že žalovaný nereagoval na jeho argument, že i smlouva o ubytování má povahu nájemní smlouvy, uvedl žalovaný, že dle něj žalobce nesplnil ani podmínku dle § 24 odst. 5 zákona. Žalovaný má za to, že pokoj 109/3, který má sociální zařízení a kuchyňský kout společný s pokojem 109/2 v Penzionu X, tuto podmínku nesplňuje. Proto dle žalovaného neobstojí námitka žalobce, že i smlouva o ubytování je svou povahou nájemní smlouvou. K tomu soud uvádí, že se s posouzením žalovaného ztotožňuje v tom směru, že z předmětu ubytovací smlouvy neplyne nájemní vztah. Žalobce bydlí dlouhodobě v prostoru ubytovacího zařízení, které je vedeno v katastru nemovitostí jako objekt bez bytů a místnost obývaná žalobcem má společné sociální zařízení a kuchyňský kout s vedlejším pokojem.
26. Lze shrnout, že soud nenalezl pochybení správních orgánů, které zamítly žádost žalobce o příspěvek na bydlení pro nesplnění podmínek dle § 24 zákona o státní sociální podpoře.
27. Žalovaný dále uvedl, že žádost bylo možné zamítnout i podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, neboť žalobce na výzvu nedoložil skutečnosti rozhodné pro nárok, a to rozepsané náklady za jednotlivé služby poskytované s užíváním bytu ve smyslu § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Konkrétně žalovaný uvedl, že žalobce byl dne 12. 11. 2021 vyzván k doložení platné nájemní smlouvy, evidenčního listu s rozepsanými položkami za jednotlivé služby, dokladu o výši čtvrtletního příjmu za druhé čtvrtletí 2021 za sebe a společně posuzovanou osobu, vyplněný doklad o výši nákladů na bydlení za druhé čtvrtletí 2021 a platby za nájemné a služby. Z těchto dokumentů však žalobce doložil pouze smlouvu o ubytování, paragony o placení ubytovny, doklady o své mzdě, oznámení o výši důchodu společně posuzované osoby, avšak evidenční list s rozepsanými položkami za jednotlivé služby nedoložil, přičemž toto konstatování žalovaného je souladné s obsahem správního spisu. Podle § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře *náklady na bydlení musí být pro nárok a výši příspěvku na bydlení rozepsány na jednotlivé položky podle odstavce 1; v případě nákladů za plnění poskytované s užíváním bytu se nevyžaduje podrobný rozpis jednotlivých služeb*. Žalobce nevyhověl výzvě správního orgánu I. st ve smyslu § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, podle kterého *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn*. Žalobce byl ve výzvě mu doručené dne 12. 11. 2021 současně poučen o následcích nedodání dokladů.
28. K námitce ohledně doručování vyrozumění a plynutí lhůty pro vyjádření k podkladům rozhodnutí, žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že neshledal, že by žalobci bylo upřeno právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalobci bylo nejdříve doručováno na adresu skutečného pobytu, po vrácení zásilky bylo doručováno znovu na jím sdělenou adresu, přičemž písemnost převzal dne 3. 1. 2022. Lhůta pro vyjádření uplynula dne 11. 1. 2022, rozhodnutí bylo vydáno následující den, tedy lhůta byla zachována. Žalobce se vyjádřil dne 13. 1. 2022 emailem, poté bylo vyjádření doručeno v písemné podobě dne 18. 1. 2022, tedy po lhůtě. V rozhodnutí žalovaný konstatoval, že námitky týkající se oznámení o zahájení

správního řízení a vyrozumění byly správnímu orgánu I. st. doručeny až po vydání rozhodnutí. Vyrozumění a oznámení o zahájení řízení žalobce převzal dne 3. 1. 2022, 8denní lhůta skončila dne 11. 1. 2022, o prodloužení lhůty žalobce nepožádal.

29. Ani tato námitka žalobce ohledně nedostatků doručování není důvodná. Vyjádření žalovaného je souladné se zjištěními dle správního spisu. Žalobci bylo zasláno oznámení o zahájení správního řízení spolu s vyrozuměním o tom, že nemá nárok na dávku z důvodu, že se jím doložené bydlení nepovažuje za byt. Správní orgán poukázal na znění § 24 zákona o státní sociální podpoře a uvedl, že nárok na příspěvek má vlastník nebo nájemce bytu, kdy žalobce doložil smlouvu o ubytování a není nájemcem bytu. V tomto vyrozumění byl žalobce poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí od 8 dnů od doručení výzvy. Uvedené oznámení a vyrozumění bylo žalobci doručeno dne 3. 1. 2022. Nejprve bylo zasláno na adresu X, odkud se zásilka vrátila správnímu orgánu zpět a následně na adresu X, kde si žalobce zásilku vyzvedl. Na toto vyrozumění reagoval žalobce emailem odeslaným dne 13. 1. 2022 v 22:59 hod, kdy nicméně již předchozí den bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu I. st. Vyjádření žalobce k vyrozumění v písemné podobě bylo podáno k poštovní přepravě až 17. 1. 2023. Z uvedeného je zjevné, že žalobce byl poučen o možnosti se vyjádřit k podkladům ve vyrozumění doručeném mu dne 3. 1. 2022, přičemž na toto reagoval až dne 13. 1. 2022 emailem, respektive až 17. 1. 2022 podal své vyjádření k poštovní přepravě. Žalobcovo podání tak bylo učiněno po lhůtě, a naopak rozhodnutí správního orgánu I. st. bylo vydáno souladně se zákonem dne 12. 1. 2022, tedy po uplynutí lhůty pro vyjádření. Lze dodat, že v předmětném vyjádření žalobce nesdělil takovou skutečnost, která by mohla na závěrech správního orgánu cokoli změnit.
30. Soud se neztotožnil ani s námitkou žalobce, kdy se domníval, že Úmluva o právech osob se zdravotním postižením a závazky z ní plynoucí mají vliv i na hmotněprávní posouzení a uvedl, že má za to, že je třeba vykládat veškeré pojmy jako nájemní smlouva, byt a další podmínky tak, aby byl dosažen účel sledovaný Úmluvou. Žalovaný k tomu v rozhodnutí uvedl, že nelze přihlídnout k námitkám ohledně zdravotního stavu a invalidity, při stanovení nároku na příspěvek na bydlení se zdravotní stav účastník řízení nezkoumá. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že zdravotní stav žalobce nebyl v případě příspěvku na bydlení zohledňován. Dále konstatoval, že pokud žalobce odkazuje na závazky vyplývající z mezinárodních smluv, pak právo na hmotné zabezpečení je vždy vázáno na splnění zákonných podmínek, které však žalobce nesplňuje. Soud se s tímto odůvodněním žalovaného plně ztotožňuje, přičemž lze rovněž uvést rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Ads 268/2017 – 28 ze dne 26. 7. 2018, ve kterém soud připomněl, že: *„Pouze v obecné rovině zdejší soud dodává, že dávky státní sociální podpory je třeba vidět jako beneficium státu, který si může (při respektování ústavně právních limitů) stanovit podmínky, za kterých je bude vyplácet. K tomu srov. vedle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 1 Ads 269/2016 - 30, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 187/2015 - 26, i nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 40/97, ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08, ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 54/10, ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09 a další. Např. v nálezu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, Ústavní soud k sociálním právním uvedl, že „nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů [čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod]. Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv.“ Obdobně srov. i nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09.“*
31. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl podle § 78 odst. 7. s. ř. s. pro nedůvodnost žalobních námitek.

32. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 18.3. 2024

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce